

ZPRÁVY

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Vědecká konference „Právny štát v histórii a súčasnosti“

Miloš Večeřa

Ústav státu a práva Slovenské akademie věd uspořádal ve dnech 4.–6. října 1995 v Piešťanech třídní vědeckou konferenci na téma „Právny štát v histórii a súčasnosti“.

Konference se zúčastnili zástupci všech právnických fakult Slovenské i České republiky, vědečtí pracovníci Ústavů státu a práva Slovenské i České akademie věd, pracovníci některých slovenských orgánů státní moci a správy a vědečtí pracovníci z oblasti i některých dalších vědních oborů (sociologie, filozofie, politologie).

Z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně se vědecké konference zúčastnili z katedry právní teorie JUDr. PhDr. Miloš Večeřa, CSc. a JUDr. Drahomíra Houbová, CSc. a vystoupili se samostatnými odbornými příspěvky. Dr. Večeřa přednesl referát na téma „Moderní stát jako právní a sociální stát“. Ve svém vystoupení rozebral ideu právního a sociálního státu a analyzoval vztah právního a sociálního státu. Společným znakem právního a sociálního státu je orientace na garanci určitého okruhu základních lidských práv, i když tyto dvě podoby moderního státu kladou důraz na odlišné generace lidských práv. Syntézu právního státu a sociálního státu

pak představuje rovnost v lidské důstojnosti. Dr. Houbová na konferenci vystoupila s příspěvkem „Právní účinky derogujících nálezů Ústavního soudu ČR“, ve kterém rozebrala negativní soudcovskou tvorbu práva realizovanou Ústavním soudem a zaměřila se na tematiku obecné závaznosti jednotlivých částí nálezů Ústavního soudu.

Z dalších zajímavých příspěvků je vhodné upozornit na referát doc. JUDr. Alexandra Bröstla, CSc., děkana PrF UJPŠ Košice, který shrnul základní principy právního státu a zastavil se i u jazykového označení fenoménu právního státu, kdy rovněž v některých evropských kontinentálních státech se používá pojem „vláda práva“ (Rule of Law) na místo pojmu „právní stát“ (Rechtsstaat), např. v Chorvatsku. Doc. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. (PrF UK Praha a PrF ZČU Plzeň) se zabýval mocenskými omezeními v právním státě a mocenským zajištěním právního státu. Zdůraznil, že právní stát je pojmem vývojovým, jehož obsah se mění. Vztah práva a moci vyjádřil výstižně konstatováním, že moc tvoří právo a právo omezuje moc. JUDr. Eva Malcevová, CSc. (PrF UK Bratislava) vystoupila s referátem ve kterém rozebrala vztah občana a právního státu. JUDr. Jan Pinz (Ústav SaP AV ČR Praha) rozebral konstituování právního systému, přičemž poukázal na místo právníků ve společnosti, a to nejen z hlediska zastávaných právnických profesí, ale i jejich kulturního přínosu.

Další referáty se dotkly v souvislosti s právním státem např. problematiky postmodernismu (doc. Hohoš), etických aspektů (dr. Čipkár), soudcovské tvorby práva (dr. Dobrovičová), právní informatiky (dr. Cvrček), politiky (dr. Kanárik), historických souvislostí vývoje (dr. Zavacká) apod. Více než dvacet příspěvků odeznených na konferenci bude publikováno v samostatném čísle slovenského časopisu Právny obzor.